

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет права, публічного управління та національної безпеки

Кафедра економічної теорії, інтелектуальної
власності та публічного управління

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

Кротюк Андрій Миколайович

(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

УДК 350.070

(індекс)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

(тема роботи)

281 «Публічне управління та адміністрування»

(шифр і назва спеціальності)

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр

кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

А.М. Кротюк

(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи

Кравець Ірина Вікторівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Житомир – 2021

АНОТАЦІЯ

Кротюк А.М. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ. – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» – Поліський національний університет, Житомир, 2021.

Актуальність проведеного дослідження визначається значенням державної політики в ефективному використанні ресурсного потенціалу освіти в умовах пандемії, її вагомий вплив на розвиток людського, матеріально-технічного та фінансового забезпечення надання освітніх послуг. В роботі акцентовано увагу на механізмах публічного управління процесом надання послуг у сфері освіти, концептуальних принципах модернізації ресурсного забезпечення освітньої галузі. В дослідженні знайшов відображення аналіз інституційних аспектів розвитку освітнього простору в Україні, шляхів удосконалення інструментів державного регулювання процесу адміністрування освітніх послуг, методів модернізації системи публічного управління ресурсами в освіті.

Ключові слова: освіта, ресурси, потенціал, держава, політика, стратегія, розвиток, європейські стандарти, ефективність.

SUMMARY

Krotiuk A.M. STATE POLICY FOR THE DEVELOPMENT OF RESOURCE POTENTIAL OF THE EDUCATIONAL SECTOR. – Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualification work for obtaining a master's degree in specialty 281 "Public Administration and Administration" – Polissky National University, Zhytomyr, 2021.

The relevance of the study is determined by the importance of state policy in the effective use of the resource potential of education in a pandemic, its significant impact on the development of human, logistical and financial support for the provision of educational services. The work focuses on the mechanisms of public management of the process of providing services in the field of education, conceptual principles of modernization of resource support of the educational industry. The study reflected the analysis of institutional aspects of the development of educational space in Ukraine, ways to improve the tools of state regulation of the process of administration of educational services, methods of modernization of the public resource management system in education.

Keywords: education, resources, potential, state, politics, strategy, development, European standards, efficiency.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ СФЕРИ ОСВІТИ	7
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СФЕРИ ОСВІТИ УКРАЇНИ.....	16
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СФЕРИ ОСВІТИ	23
ВИСНОВКИ.....	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	33

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Одним з пріоритетних завдань державної політики розвитку галузі освіти є відновлення її ресурсного потенціалу в умовах зростання ступеня невизначеності та проблем забезпечення якості надання освітніх послуг. Найбільшої актуальності набули питання модернізації нормативно-правового забезпечення державного регулювання освітніми процесами у відповідності до світових правових норм. Освіта це основний інструмент розвитку людського потенціалу суспільства, провідний суб'єкт соціально-економічних, політичних та суспільних перетворень, які потребують ефективної державної політики підтримки галузі.

Ряд вітчизняних вчених значну увагу в своїх дослідженнях приділили проблемам розвитку ресурсного забезпечення освітніх послуг, а саме Л.Бєлова, А.Вербицької, М. Дмитришина, М.Курко, О. Кузьменко, О. Лавриненко, В. Огаренко, О. Остапенко, Г. Поляновський, М. Степаненко, С. Стеценко, Р. Шаповал, Ю. Щокін. Разом з тим, виклики пандемії та інші проблеми сучасності потребують подальших досліджень проблем державної політики в сфері освіти.

Метою кваліфікаційної роботи є теоретичне обґрунтування механізмів державної політики розвитку ресурсного потенціалу сфери освіти та розробка практичних рекомендацій по її реалізації.

Для досягнення поставленої мети у кваліфікаційній роботі було поставлено та вирішено такі **завдання**:

- дослідити теоретичні основи державного управління в сфері надання освітніх послуг;
- визначити стратегічні напрями модернізації ресурсного забезпечення освіти в Україні;
- дослідити теоретико-методичні аспекти оцінки ефективності надання освітніх послуг;

- проаналізувати сучасний стан ресурсного забезпечення галузі освіти України;
- виявити проблеми надання послуг у сфері вищої освіти;
- визначити напрями бюджетного фінансування ресурсного потенціалу галузі освіти.

Об’єктом дослідження є процес реалізації державної політики розвитку ресурсного потенціалу освіти.

Предметом дослідження актуальні питання удосконалення процесу публічного управління ресурсним забезпеченням реалізації стратегій розвитку освіти.

Методи дослідження. Для теоретико-методичного обґрунтування дослідження державної політики розвитку ресурсного потенціалу освіти застосовувались методи аналізу і синтезу, для розгляду елементів системи функціонування механізмів управління інструменти єдності логічного та історичного, що дозволило визначити пріоритетні напрями в умовах трансформацій в сфері освіти.

Інформаційною базою є законодавча та нормативна база України, відомчі нормативні документи, офіційні статистичні дані, а також праці вітчизняної та зарубіжної наукової спільноти.

Елементи наукової новизни полягають у вдосконаленні державного регулювання ресурсним забезпеченням освітніх послуг через впровадження світового досвіду у вітчизняну практику.

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає в пропозиціях, які можуть бути використані при розробці програм державної підтримки ресурсного потенціалу освітньої галузі, для підготовки фахових рекомендації по удосконаленню механізмів публічного управління ресурсним потенціалом в системі освіти. При написанні кваліфікаційної роботи опрацьовано ряд літературних джерел, законодавчих та урядових актів, статистичних збірників, матеріалів міжнародної інформаційної системи Internet.

Апробація результатів наукових досліджень. Результати роботи були апробовані на Міжнародних науково-практичних конференціях в Поліському національному університеті

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РЕСУРСНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ СФЕРИ ОСВІТИ

Процес модернізації освітньої галузі відбувається під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів, які вносять неоднозначні наслідки в кінцеві результати державної політики на всіх рівнях. Серед цих факторів найважливішими є: несприятливі тенденції демографічних змін; зміна кон'юнктури ринку праці у зв'язку з технологічними інноваціями на вітчизняних підприємствах, які вимагають нових професій; зміни умов функціонування освітніх закладів при переході до самоокупності освітніх послуг; недостатня платоспроможність населення на ринку освітніх послуг; посилення інтенсивності обміном інформацією, що викликає зміну механізмів набуття знань молодим поколінням.

Державна політика, в сфері реалізації пріоритетів розвитку освіти, у великій ступені залежить від коливання чисельності учнівською молоді. Так, травала «демографічна яма», спричиняє небажані економічні та соціальні наслідки, приводить до скорочення числа освітніх закладів; чисельності персоналу, який обслуговує сферу освіти; попиту з боку населення на широкий спектр товарів та послуг, пов'язаних зі сферою освіти; трудових ресурсів, особливо у галузях економіки, які вже сьогодні демонструють збільшення попиту на кваліфікованих фахівців.

В механізмах реалізації державної політики модернізації освітньої галузі, в останні десятиліття, спостерігаються наростаючі тенденції пропозиції на ринку праці фахівців з вищою освітою у сфері економіки та управління, наслідком яких є перевиробництво фахівців та скорочення робочих місць. Відповідно до статистичних даних, стан на ринку праці України є нестабільним, знаходиться під негативним впливом чинників соціально-економічного характеру, корегується спадом промисловості та сільського господарства, зниженням попиту на робочу силу, зростанням рівня безробіття.

З іншого боку, забезпечення траєкторії сталого розвитку та економічного зростання, сприятиме забезпеченню попиту на фахівців із вищою освітою, збільшить потребу у спеціалістах технічних та природничих спеціальностей тощо. Потрібні якісно нові механізми публічного управління вищою та професійною освітою, щоб подолати зростаючий дисбаланс в обсягах та структурі підготовки кадрів.

В управлінні вищою та професійною освітою відсутні ефективні регуляторні дії держави, які можуть об'єктивно прогнозувати структурні зміни ринку праці, а існуючі організаційно-економічні механізми державного управління в більшій ступені короткостроковими та тактичними. Державна політика в сфері освіти недостатньо орієнтована на кадрові потреби бізнесу, про це свідчить суттєва розбіжність між випуском та працевлаштуванням фахівців.

Такі дії держави не відповідають реалізації стратегії соціально-економічного розвитку країни, не забезпечують відповідної якості освіти, не гармонізують структуру підготовки фахівців.

Відповідно до прогнозів середньострокової та довгострокової перспективи, сфера вищої та професійної освіти України, найближчим часом зіштовхнеться з проблемами затребуваності у високоосвічених фахівцях, які мають компетенції до реалізації механізмів антикризового управління, здатності знижувати наслідки негативних впливів соціально-економічної кризи. Сфера вищої та професійної освіти повинні зробити свій внесок у проведення структурних економічних реформ та розвиток суспільства, це потребує ефективного використання фінансових, матеріальних, трудових та інтелектуальних ресурсів суспільства.

Питання реалізації державної політики в сфері освіти піднімались рядом учених, а саме Кархутом О. Я. аналізувались проблеми удосконалення механізмів нормативно-правового врегулювання розвитку освітніх процесів, визначились його дефініції, неспроможності правових інструментів [11]. М. Н. Курком визначались пріоритетні напрями модернізації нормативно-правового

забезпечення, державних інститутів та фінансових інструментів управління освітніми закладами вищої освіти у відповідності до міжнародних норм [15]. А. Вербицьким була запропонована модель реалізації державної політики в освітній галузі на основі європейських принципів та інтеграційного вектору України у світовий освітній простір, на основі тісної співпраці державних освітніх інститутів, освітніх закладів, бізнесових структур, громадських організацій суспільства[3].

Питання адміністрування в сфері у вищої освіти та значення державної політики для покращення якості надання освітніх послуг досліджувались Н. Губерською [6], організаційне та правове забезпечення освітніх процесів в Україні аналізувалось в працях В. М. Савіщенкова, що визначив характерні риси науково-методичних трансформацій у забезпеченні якості освіти, проаналізував механізми створення, отримання ліцензії та акредитаційні процеси в закладах вищої освіти, сформував пріоритетні напрями реформ у організаційно-правовому забезпеченні освітніх процесів [19].

Питанням цивільно-правових змін у механізмах державного регулювання діяльністю в сфері отримання платних послуг, як пріоритетного напрямку модернізації освітньої галузі присвячені праці К. Карчевського та В. Астахова. Т. Кристопчом, зосереджено увагу на сучасних тенденціях та особливостях освітніх процесів у країнах Європейського Союзу в контексті глобалізації, інтернаціоналізації, інтеграції, транснаціоналізації та інформатизації галузі [14]. Інноваційний розвиток системи вищої освіти України в єдиному європейському освітньому просторі було досліджено С. Івановою [10], нею окреслено перспективні напрями трансформації українських вищих навчальних закладів, акцентовано увагу на проблемах якості надання освітніх послуг.

Рвзом з тим, сьогодні існують ряд суперечностей, які знижують ефективність реалізації державної політики розвитку ресурсного потенціалу освітньої галузі в Україні, які вимагають посилення безпосередньої участі освітніх закладів у вирішенні питань трансформації інституційного забезпечення та модернізації ресурсного забезпечення. Для цього потрібна

розробка цілісної стратегії поступального розвитку ресурсного потенціалу системи освіти України, та впровадження тактичних заходів підвищення ефективності державної політики в короткотерміновій перспективі. Стратегії відновлення ресурсного забезпечення освітньої галузі повинна ґрунтуватись на комплексному аналізі та оцінці реального стану ресурсного потенціалу системи освіти, оцінці якості надання освітніх послуг, визначенні потенційних загроз розвитку.

Частина 1 статті 13 Закону України «Про вищу освіту» [22] констатує функції та задачі центральних органів влади у сфері освіти і науки, а саме: «розроблення стратегії та програми розвитку національної вищої освіти; клопотання щодо їх затвердження Кабінетом Міністрів України (пункт 1); здійснення у сфері вищої освіти аналітично-прогностичної діяльності; окреслення тенденцій розвитку вищої освіти; визначення впливу соціально-економічних, етнічних та демографічних чинників на стан її розвитку; моніторинг інфраструктури виробничої та невиробничої сфери; напрацювання, з урахуванням науково-технічного прогресу, стратегічних напрямків розвитку вищої освіти; узагальнення вітчизняної та світової практики розвитку вищої освіти» [8, с. 4].

Відповідно до закону у сфері вищої освіти повинні діяти принципи, які забезпечать сталий розвиток, через підготовку конкурентоспроможних висококваліфікованих кадрів, людських та інтелектуальних ресурсів, створять умови безперервності в освіті протягом всього життя, незалежності від політичних структур, інтегрованості з інститутами громадянського суспільства, міжнародними організаціями, європейським освітнім простором, збереженні локальної ідентичності, національних освітніх традицій. Державна підтримка освітніх, наукових, науково-технічних інновацій в системі освіти, через пільгове оподаткування, формування системи державно-приватних партнерських відносин, фінансове сприяння, держзамовлення, інвестиції на модернізацію ресурсного потенціалу основний напрям державної політики реформування освіти [22].

Стратегічні напрями державної політики модернізації ресурсного забезпечення системи освіти в Україні мають формуватись відповідно до сучасних світових стандартів підготовки людських ресурсів здатних розв'язувати проблеми постіндустріальних викликів в суспільстві, глобалізації світового господарства [18]. Ідеологічним підґрунтям трансформацій в інституційному забезпеченні державної політики розвитку ресурсного потенціалу освітньої галузі повинно стати підвищення її ефективності та результативності, зростання ступеня конкурентоспроможності та якості надання освітніх послуг [1, с. 372].

Цілі передбачені стратегією розвитку ресурсного потенціалу системи освіти України повинні бути орієнтовані на впровадження інноваційних освітніх моделей, які забезпечать «прорив» новацій та акумуляцію ресурсів для їх досягнення. Існуючий ресурсний потенціал українських навчальних закладів, в структурі його використання, відірваний від реальних потреб суспільства, територіальних та ринкових інтересів, державних запитів.

Таким чином, політика відновлення ресурсного забезпечення галузі освіти має скерувати ресурси на вирішення проблем модернізації та впровадження нових освітніх технологій на всіх освітніх рівнях через: управління змінами в системі освіти, прискорення соціально-економічних трансформацій освітньої галузі, інтеграцію політичних, економічних, соціальних інтересів освітніх установ [26, с. 197]. Стан ресурсного потенціалу сфери освіти прямо і опосередковано впливає на масштаби соціально-економічних трансформацій в суспільстві в цілому, можливості глобалізації надання освітніх послуг, інформатизацію освітнього процесу тощо [26, с. 38].

Визначальним результатом модернізації ресурсного потенціалу освітньої галузі є посилення гарантій якості надання освітніх послуг, покращення ефективності функціонування освітнього процесу, оперативності управління та дієвості державної політики в системі освіти. Модернізація кадрового потенціалу та матеріально-технічного забезпечення освітніх закладів

забезпечить достатню ступінь мотивованості науково-дослідних та науково-технічних розробок в системі освіти.

Євроінтеграція викликає інтенсифікацію розвитку ресурсного потенціалу галузі освіти, активізує чинники відтворення інтелектуальних ресурсів, стимулює розвиток духовної культури тощо. Для отримання позитивного результату від євроінтеграційних процесів та для покращення ресурсного забезпечення освітньої галузі потрібно більш активно використовувати не тільки державні фінансові ресурси, але і позабюджетні кошти громадських організацій та інших інституцій.

Державна політика, щодо зростання якості ресурсного забезпечення галузі освіти, повинна керуватись успішним досвідом зарубіжних країн, впроваджувати програмами, які дозволяють поєднати інтереси уряду, населення та бізнесу. Основні положення «доктрини інноваційного розвитку освіти в Україні» повинні зосереджуватись на подоланні проблем модернізації застарілої ресурсної бази та подоланні «застарілих» методів та інструментів управління галуззю. Це передбачає посилення публічного контролю за діяльністю закладів освіти, ступеня відповідальності за використання ресурсного потенціалу та вибору шляхів підвищення конкурентоспроможності галузі.

Ресурсне забезпечення системи освіти потребує максимальної адаптації до міжнародних норм та стандартів, що пере впровадження фундаментальних загальнолюдських цінностей, реалізації прав людини на освіту, лібералізацію відносин надання освітніх послуг, створення рівних умов для навчання національним меншинам, забезпечення свободи пересування.

Отже, основні напрямки розвитку ресурсного потенціалу освіти в Україні пов'язані зі змінами механізмів публічного управління освітньою галуззю в цілому і її основними чинниками. Перехід до постіндустріального суспільства, в якому фактор знань викликає міни суспільної свідомості, міняє ставлення людини до освіти, сприяє розвитку особистості, яка є основним ресурсом системи і її ціллю.

Отримання якісних послуг в сфері освіти закріплено на рівні Конституції України визначає право кожного на отримання знань і є важливим пріоритетом державної політики (ст. 53) [12]. Пріоритетність якісної та доступної освіти закріплена також, (ст. 5 ЗУ «Про освіту») [23], реалізуючи положення закону суспільство отримає ефективні послуги, удосконалим механізми державного управління освітньою сферою. Так як, категорія «ефективність» є ключовим поняттям сучасної ринкової економіки, вона пов'язана із ступенем досягнення мети розвитку суспільства в цілому, то в сфері освіти це передбачає ефективну взаємодію ресурсів на рівні: суб'єкта освітньої діяльності; здобувача освітньої послуги; держави, як гаранта використання ресурсного потенціалу галузі і якості отримання послуг.

Ефективне надання освітніх послуг на рівні взаємодії «послуга – освітня організація» забезпечує результативність функціонування техніко-економічного, кадрового, наукового та інших складових потенціалу освітньої галузі. Ефективне надання освітніх послуг рівня «послуга – замовник» реалізує потреби населення в освіті, робить його конкурентоспроможним на ринку. Ефективне надання освітніх послуг на рівні взаємодії «послуга – держава» це індикатор ступеня результативності використання фінансового, кадрового, матеріально-технічного, інтелектуального потенціалу системи надання освітніх послуг, відображення загального рівня ефективності управління освітньою галуззю.

Ефективність державної політики в сфері надання освітніх послуг, на макроекономічному рівні, може бути виражена через взаємозв'язок освіти та показників економічного розвитку держави, на жаль Україна не брала участь в опитуванні проведеному міжнародними інститутами [7, с. 218].

Таблиця 1. Країни, які брали участь в опитуванні, та кількість відповідей, отриманих від країн

Країна	Кількість респондентів	Країна	Кількість респондентів	Країна	Кількість респондентів
Афганістан	10	Гватемала	1	Палестина	1
Алжир	4	Гаїті	1	Панама	1
Аргентина	6	Гондурас	2	Парагвай	1
Австралія	3	Угорщина	2	Перу	4
Австрія	2	Ісландія	2	Філіппіни	5
Бахрейн	2	Індія	14	Польща	5
Бангладеш	5	Іран	1	Пуерто-Ріко	2
Бельгія	3	Ірак	2	Катар	1
Бенін	2	Ірландія	4	Румунія	2
Ботсвана	1	Ізраїль	3	Російська	1
Бразилія	3	Італія	6	Саудівська Аравія	1
Болгарія	2	Японія	4	Сінгапур	1
Камерун	2	Йорданія	2	Словенія	1
Канада	3	Кенія	5	Південна Африка	7
Чад	1	Косово	1	Південна Корея	3
Чилі	2	Кувейт	1	Іспанія	19
Китай	3	Киргизія	1	Судан	1
Колумбія	6	Латвія	1	Швеція	2
Коморські острови	1	Ліван	1	Швейцарія	1
Коста-Ріка	6	Ліберія	1	Танзанія	3
Чеська Республіка	2	Литва	2	Таїланд	1
Еквадор	3	Малаві	1	Туніс	5
Єгипет	3	Малайзія	2	Туреччина	3
Республіка Ель-	3	Мальта	1	Уганда	2
Англія	1	Мавританія	1	Велика Британія-	1
Естонія	4	Мексика	15	Об'єднані Арабські	6
Фінляндія	2	Середній Схід	1	Велика Британія	4
Франція	12	Непал-М'янма	1	США	25
Грузія	1	Непал	2	Уругвай	2
Німеччина	4	Нідерланди	3	В'єтнам	1
Гана	3	Нігерія	5	Ємен	1
Глобальний рівень	3	Норвегія	1	Замбія	1
Греція	2	Пакистан	8	Зімбабве	2

Source: Source: Global Education Innovation Initiative at Harvard and OECD Rapid Assessment of COVID-19 Education Response, March 18-27, 2020

Такий зв'язок можна виразити через кількісні показники, наприклад: кількість навчальних закладів, загальний обсяг витрат на фінансування роботи навчальних закладів, частка сукупних витрат на освіту, рівень успішності

випускників, кількість випускників навчальних закладів [7, с. 219], враховуючи, що ефективність освітніх послуг нерозривно пов'язана із їх якістю, а критеріями оцінювання їх ефективності повинні виступати показники: економічної, науково-технічної, соціальної, інноваційної ефективності використання ресурсів [25, с. 235].

Таким чином, ефективність державної політики розвитку ресурсного потенціалу сфери освіти передбачає розробку методології кількісної оцінки (економічна результативність), та якісну оцінку здатності державних інститутів формувати якісні компетенції і набути системних знань, умінь, навичок. В 2005 році був створений Український центр оцінювання якості освіти, а в 2017 році Державна служба якості освіти спрямоване на оцінку реального стану ресурсного забезпечення галузі та оцінку ефективності надання освітніх послуг на усіх рівнях реалізації освітнього процесу.

РОЗДІЛ 2.

АНАЛІЗ СТАНУ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СФЕРИ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Україною, в трансформаційний період, зроблено значні кроки у напрямку формування державної політики розвитку ресурсного потенціалу у сфері освіти відповідно до європейських освітніх стандартів. Модернізація освітнього забезпечення в Україні реалізується відповідно до законодавчих норм, а саме: Конституції України, Законів України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII [23], «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [22], «Про науку та науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII, «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 08.09.2011 № 3715-VI, Указу Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» від 25.06.2013 № 344/2013, концептуальних положень державного регулювання у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року тощо [24].

В цілому, реформи в сфері освіти здійснюються в напрямках: 1) модернізація середньої освіти в межах «Нової української школи»; 2) реформи в професійно-технічній освіті; 3) трансформації у вищій освіті; 4) розвиток ресурсного потенціалу освіти та науки [24]. З 2005 року, активізація державної політики в сфері освіти, викликана приєднанням України до Болонського процесу. В результаті, трансформувалась система оцінювання знань, була запроваджена кредитно-модульна система навчання, збільшився час на самостійну роботу тощо.

Завершальний етап реалізації Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, відображає суттєве відродження ресурсного потенціалу галузі та механізмів публічного управління наданням освітніх послуг. Цілеспрямованість Закону України «Про вищу освіту» посилила інтегрованість системи освіти України в європейське освітнє середовище. Закон розширив повноваження освітніх закладів по використанню власної

ресурсної бази в межах господарської автономності, демократизував управлінські механізми, визначив наукові, інноваційні та науково-технічні пріоритети системи освіти [22].

Системні зміни державної політики в сфері освіти і науки відбулись з ухваленням, в 2017 році Закону України «Про освіту» [23]. Модернізація включає радикальне оновлення ресурсного потенціалу в системі освіти на усіх рівнях (табл. 2.1), що покращує ресурсне забезпечення умов навчання, підвищує рівень заробіної плати для освітян, сприяє впровадженню досконалих систем публічного адміністрування освітніми закладами тощо.

Таблиця 2.1

Освітня система України

Елементи освітньої системи	Рівні Національної рамки кваліфікації										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. Дошкільної освіти											
2. Повна загальна середньої освіти											
Початкові заклади освіти											
Базові заклади середньої освіти											
Профільні заклади середньої освіти											
3. Професійної (професійно-технічної) освіти											
Початкового рівня											
Базового рівня											
Вищого рівня											
4. Фахової передвищої освіти											
5. Вищої освіти											
Початкового рівня (короткий цикл)											
Першого (бакалаврського) рівня											
Другого (магістерського) рівня											
Третього (освітньо-наукового / освітньо-творчого) рівня											
Наукового рівня											

Джерело: побудовано на основі [23]

Зазначені, у табл. 2.1, складові системи освіти в Україні, які визначаються законодавством, включають: позашкільні заклади освіти, спеціалізовані освітні заклади, післядипломна освіта. Архітектура системи освітньої галузі охоплює всі рівні кваліфікацій, від дошкільної освіти, до десятого – наукового рівня вищої освіти. В 2018 році Україна розпочала реформу шкільної освіти «Нова

українська школа» (скорочено – НУШ). Нею передбачено зміни традиційних підходів до організаційно-управлінського процесу; покращення стану ресурсного забезпечення середньої освіти; підвищення престижності праці освітянам; формування системи опорних базових та профільних освітніх закладів тощо.

Ефективне ресурсне забезпечення сфери освіти і науки в Україні можливе лише за умови розвитку економіки країни в цілому та благополуччя населення. Відповідно рейтинговим показником економічного процвітання країн, складеним міжнародним аналітичним центром Legatum Institute, у 2020 році Україна посіла 111 місце з 149 (у 2019 році – займала 112 місце, 2018 рік – 107 місце). Одним із параметрів багатоаспектної оцінки індексу процвітання є освіта (див. рис. 2.1). Дані показують, що освітній потенціал України розвинений найкраще, так рейтингова позиція України у цій категорії піднялась на декілька пунктів, таким чином, потенціал країни у 2020 році був оцінений посіла 43 позицією [28].

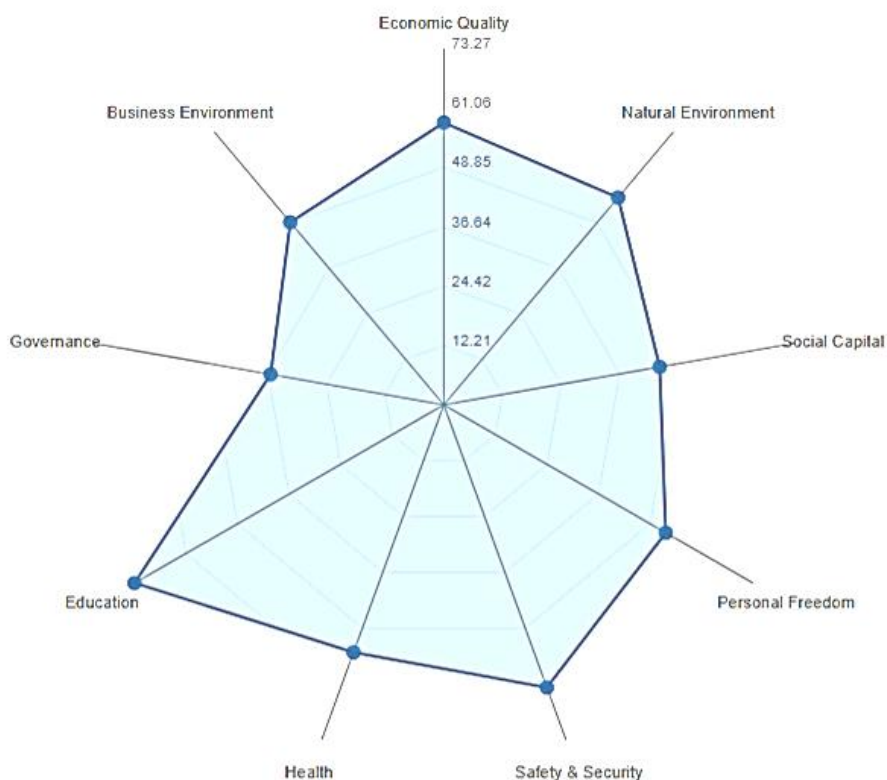

Рис. 1. Багатокутник індексу процвітання України за 2020 р.

Джерело: [28]

Сьогодні, в Україні законодавчо закріплено більше можливостей для відновлення ресурсного потенціалу шкільної освіти, а модернізація ресурсного забезпечення вищої школи і наукової сфери здійснюється не системно, це пов'язане з відсутністю загальних концептуальних положень реформ розвитку вищої школи і науки. Таким чином, реформи ресурсного забезпечення у вищій освіті і науці України, тільки почались і давати оцінку їх ефективності передчасно, але ряд структурних змін ресурсного забезпечення галузі відображають зростання рівня потенціалу наукових та освітніх установ. Державна політика розвитку ресурсного потенціалу галузі вищої освіти повинна бути спрямована на модернізацію законодавства в напрямку створення єдиної освітньо-науково-практичної платформи, яка забезпечить тісну взаємодію освіти, науки та реального сектору економіки.

Здобуття незалежності змінило погляди на концептуальні принципи розвитку освіти, її функції та задачі, в публічній сфері відбувається усвідомлення, що освітня система виступає основою соціально-економічного розвитку країни, таким чином, модернізація її ресурсного потенціалу потребує трансформації механізмів публічного управління галуззю. Таким чином, державне регулювання процесів відновлення ресурсного забезпечення сфери вищої освіти, окреслене ст. 3 Закону України «Про вищу освіту», повинне ґрунтуватись на покращенні кадрового потенціалу, міжнародного співробітництва тощо [22]. Ресурси коледжів, технікумів, училищ, університетів, академій, інститутів, повинні бути зорієнтовані на багатопрофільність надання послуг, галузевість та профільність набуття необхідних компетенцій [22].

Разом з тим, кількість ЗВО в Україні за останні роки, представлено в таблиці 2.2, відображає тенденцію до зменшення кількості закладів. Так, кількість закладів III-IV рівня акредитації скоротилась за 2013-2020 рік на 13,5%, а закладів I-II рівня – на 22,8%. Близько 80% ЗВО знаходяться у державній та комунальній власності. Аналогічно скороченню кількості ЗВО відмічається і скорочення кількості студентів (на 32,2% за 2013-2020 роки).

Зарубіжні країни мають число студентів ЗВО на кожні 10 тис. населення від 230 (Японія) до 445 (США) [21]. В Україні цей показник дорівнював: у 2010/11 н.р. – 557, 2013/14 н.р. – 393, 2016/17 н.р. – 363, 2018/19 н.р. – 361, студенський контингент України значно нижчий за рівень більшості розвинених країн.

Таблиця 2.2

Діяльність закладів вищої освіти в Україні

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Кількість закладів, од	805	785	767	664	659	657	661	652
в т.ч.								
академії, університети, інститути	326	316	309	277	288	287	289	282
коледжі, технікуми, училища	479	469	458	387	371	370	372	370
Кількість студентів, млн. осіб	2,25	2,11	1,99	1,69	1,61	1,59	1,54	1,52
в т.ч.								
академії, університети, інститути	2,07	1,90	1,77	1,67	1,44	1,38	1,37	1,33
коледжі, технікуми, училища	0,35	0,34	0,32	0,25	0,23	0,22	0,21	0,20

Джерело: Дані державної служби статистики України [9]

Основними причинами негативних тенденцій в сфері вищої освіти України міжнародні експерти та практики [20] називають демографічні чинники, міграцію студенської молоді за кордон, соціально-економічні, політичні фактори. Такий відтік кадрового потенціалу приводить до зниження якості освітніх послуг, що надаються вітчизняними ЗВО. Держава повинна спрямувати трансформаційні процеси в сфері ресурсного забезпечення надання освітніх послуг в напрямку посилення автономності і саморегуляції. ЗВО отримали право самостійно розробляти навчальні програми, визначати кадрову політику, формувати структурні підрозділи, присуджувати ступені вищої освіти і наукові ступені (вченою радою), надавати платні послуги і розпоряджатися доходами від них, відкривати поточні та депозитні рахунки.

Позитивний вплив на використання ресурсного потенціалу освітньої галузі має широке залучення досвіду публічного управління освітніми процесами в європейських країнах, перехід до європейських стандартів освіти, реалізація комплексу заходів подолання корупційних ризиків у сфері освіти, широке впровадження інформаційних технологій, активне використання

електронних освітніх ресурсів. Ці дії дозволять подолати проблеми використання ресурсного потенціалу в сфері надання освітніх послуг, а саме:

- вирішити проблему обмеженості фінансових ресурсів, морального та фізичного зносу матеріально-технічного забезпечення надання освітніх послуг;
- підвищити рівень заробітної плати науково-педагогічних працівників;
- впровадити мотиватори підвищення інноваційної активності, розвитку міжнародного співробітництва;
- збалансувати соціальнозначимі кадрові норми, інноваційний менеджмент та операційний інструментарій надання освітніх послуг;
- вирішити питання працевлаштування випускників за фахом;
- забезпечити інтеграцію системи освіти України у європейську освітню систему.

Модернізаційні процеси в сфері використання освітнього потенціалу це пріоритетне завдання державної політики розвитку освіти, яке забезпечить якісні пріоритети в системі надання освітніх послуг. Перед публічним сектором, також стоїть задача подолання наслідків пандемії COVID-19, вимушених заходів соціальної ізоляції молоді, переходу до нових навчальних технологій, для цього потрібна ефективна стратегія подолання втрат ресурсів при переході на дистанційні форми навчання тощо. Проблеми, з якими зіштовхнулась освітня система при переході до онлайн-технологій, як альтернативи до традиційних технологій навчання, потребують формування адаптивних заходів державної політики.

Американські вчені дослідили наслідки втрат від тривалого переривання навчаного процесу, втрати набутих знань і навичок внаслідок пандемії COVID-19, викличуть значний розрив в освітніх можливостях для цілих поколінь. Виникнення розриву негативно відобразиться на життєдіяльності людей і перспективах розвитку територіальних громад. В зв'язку з чим, публічні органи повинні розробити систему заходів для впровадження стратегії зменшення

впливу пандемії на систему освіти, організувати співробітництво державних інститутів влади з громадськими організаціями, бізнесом в напрямку розробки програм підвищення ефективності освітніх процесів в період пандемії.

РОЗДІЛ 3.

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СФЕРИ ОСВІТИ

Державна політика розвитку ресурсного потенціалу освітньої галузі в умовах пандемію COVID-19 потребує координації дій державних структур та органів місцевого самоврядування, додаткових повноважень для закладів освіти на розробку спеціальних освітніх програм, нових інформаційних навчальних технологій, інструментів економії обмежених ресурсів. Управління ресурсним забезпеченням освіти в умовах Ковід-19 потребує розвитку партнерських відносин з підприємницьким сектором та територіальними громадами з метою забезпечення інформаційними ресурсами.

Мінімізація впливів пандемії на ресурсне забезпечення освітнього процесу в Україні потребує активної позиції держави на ринку освітніх послуг, створення координаційних органів оперативного реагування на виклики пандемії, розробки стратегічних напрямів подолання наслідків пандемії та адаптації до небезпек. Соціальне дистанціювання залишається найбільшою проблемою адаптації в умовах пандемії, це потребує створення освітньої інфраструктури на нових технічних умовах які економлять обмежені ресурси і є ефективними, це навчальне телебачення тощо. Створити освітню інфраструктуру для роботи в онлайн, це інвестиція, яка забезпечить результативність використання ресурсного потенціалу на віддалену перспективу.

Формування адаптивних планів неперервного навчання потребує державного інвестування розвитку освітньої інфраструктури, державних впливань в навчальний бюджет для придбання технічних засобів та доступу до мережі інтернет, підтримки моделей онлайн-навчання. Перед державними органами влади стоїть завдання створення каталогів високоякісного використання ресурсного потенціалу освітньої галузі, умов доступності здобувачів освіти до навчальних матеріалів. Для державного регулювання,

альтернативним варіантом служитиме краудсорсінг, власні ресурси вчителів для забезпечення балансу між споживачами освітніх послуг, інститутами соціальної підтримки, професійною спільнотою.

В цих умовах, електронна освіта та дистанційне навчання, інтенсивне використання глобальної Інтернет-мережі є важливими напрямками раціонального використання ресурсного потенціалу освітньої галузі. Сьогодні поширення електронної освіти відбувається через такі канали: онлайн-освіта, мобільна освіта, масові відкриті онлайн-курси, електронні книжки, віртуальне освітнє середовище. Ці технології суттєво трансформують ресурсне забезпечення в напрямку поліментальності, багатоваріантності, багатовимірності та віртуальності. Впровадження нових інформаційних технологій приводить до інтеграції співробітництва у використанні ресурсного потенціалу для впровадження технологій та підвищення якості навчання.

Стратегічні плани уряду, модернізації ресурсного забезпечення сфери освіти, в умовах пандемії, повинні бути переорієнтовані на диверсифікацію бюджетних видатків. Видаткові статті реформування української школи включено до субвенції, яка забезпечує якісну та доступну загальну середню освіту. Розміри відшкодувань у 2020 році були зменшені на 11% і становили більше одного млрд грн. Ці ресурси спрямовуються для закупівель нових технічних засобів, мультимедійних установок початковим класам; на допомогу викладачам для професійного розвитку. Умови і пріоритети спрямованості фінансових впливів в освітню сферу регіонів, визначення видаткових статей будуть визначатись спільно з органами місцевого самоврядування та за допомогою їх фінансових ресурсів, що дозволить долучити органи місцевого самоврядування до ралвізації проблем розвитку освіти.

Напрями видатків на реалізацію методичних та матеріально-технічних нововведень освітніх закладах не змінюються протягом багатьох років, носять постійний характер. До статей включено видатки по створенню освітніх е-платформ, які акумулюють та зберігають матеріально-методичне забезпечення, сталим є розмір закупівель пов'язаних з функціонуванням

освітнього процесу, закупівель програмних продуктів для державних електронних освітніх баз, закупівель методичного матеріалу оцінювання учнів з особливим статусом інклюзивно-ресурсного навчання, випуску навчальної літератури [12].

Пілотне незалежне оцінювання рівня фахової підготовки та компетенцій навчально-педагогічних працівників початкової освіти, є важливим напрямом державної політики розвитку ресурсового забезпечення шкільної освіти. Українським центром оцінки якості освіти розроблено тестові завдання для оцінки рівня компетенцій навчально-педагогічних працівників у відповідності до програм визначених Міністерством освіти. Сертифікація 2020 року охопила одну тисячу працівників початкових шкіл.

Фінансові ресурси Державних інституцій що відповідають за якість освітніх послуг збільшились в поточному році до 6 відсотків. Державні структури, що займаються питаннями якості надання освітніх послуг, займаються інституційними аудитами всіх рівнів шкільної та професійної освіти, перебрали на себе ряд додаткових функцій по підвищенню ефективності використання фінансових, матеріально-технічних та трудових ресурсів в галузі освіти. Вони організовують комунікацію та здійснюють взаємозв'язки з громадськими об'єднаннями, представниками бізнесових структур, які поповнюють конкурсні комісії; займаються організацією конкурсів; організовують апробацію інструментів критеріїв оцінки надання освітніх послуг [11].

Модернізація професійно-технічної освіти пов'язана зі створенням ресурсної бази формування конкурентоспроможного кадрового потенціалу, здатного якісно задовольняти потреби сучасних ринків робочої сили в регіонах та забезпечити рівний доступ до професійно-освітніх програм. Освітня субвенція з місцевого бюджету, яку отримує викладач у 2020 році збільшена на двадцять відсотків [11]. Кількісні показники ефективності використання бюджетних ресурсів для системи освіти координуються з показниками реалізації планів держзамовлення для регіонів.

Модернізація професійно-технічної освіти в Україні полягає у створенні ресурсної бази для навчально-практичної освіти в різних галузях. Субвенції з міських бюджетів закупівлю нової техніки та технологій спрямовані тим професійно-технічним навчальним закладам, які активно займаються підготовкою робітничих професій.

Відкритими залишаються проблеми фінансового забезпечення модернізації матеріально-технічних ресурсів освітніх закладів та програмного продукту, який не входить до обов'язкового фінансування, носить допоміжний характер. Пріоритети впровадження нових технічних та технологічних продуктів в навчально-виробничий процес не до кінця обґрунтовані концептуальними положеннями професійного навчання, які були схвалені державними інститутами в попередньому році. Кошти виділені на професійну та технічну підготовку в соціально-реабілітаційних структурах передбачено в достатньому обсязі [11].

Основною метою політики забезпечення якості вищої освіти є формування систем управління ресурсним забезпеченням якісного надання освітніх послуг, за допомогою розробки методик оцінювання ступеня їх результативності відповідно до освітнього стандарту. Розроблення якісного стандарту сприятиме спрямуванню ресурсного потенціалу на найбільш пріоритетні напрями розвитку освітньої галузі, допоможе розв'язати комплекс проблем розриву між ступенями компетенцій у студенської молоді різних вищих навчальних закладів. Витрати на ресурсне забезпечення підготовки освітньо-кадрового потенціалу, якими сьогодні розпоряджаються ряд відомств, повинні бути зконцентровані в територіальних громадах. [21].

Додатковим ресурсом розвитку системи освіти є можливість отримати здобувачам пільгові кредити. Сьогодні у державних витратах на ці потреби закладено більше 38 млн гривень. Паспорт бюджетних програм показує можливість отримати кожному споживачу освітніх послуг, з тих хто переміг в конкурсі біля 30 тис. грн. Програмою передбачено кредитне фінансування в

розмірі 3%, на наступні 15 років. Держбюджетні структури виділяють фінансові ресурси також на розвиток інфраструктурного забезпечення проєктів.

Державна політика створення нової системи управління та фінансування науки надає гарантії поетапного зростання фінансових надходжень в наукову сферу; розвиток систем оцінювання результативності дослідницьких програм; забезпечення фінансової автономності закладів науки. [12]. Національна рада, яка опікується розвитком наукової діяльності в системі освіти, робить акценти увагу на втіленні демократичних інструментів використання фінансових ресурсів для конкурсів проектно-конструкторських робіт, на основі дотримання прозорості застосування грошових надходжень.

Управління ресурсним забезпеченням державних освітніх установ на сучасному етапі включає в себе цілий комплекс фінансування та організації освітньої діяльності: адміністративні роботи, програми та проєкти; господарська діяльність; організаційні дії; правова структура. Всі ці види діяльності спрямовані на виконання завдань різного характеру, але все є невід'ємною частиною загальної освітньої системи. Слід підкреслити, що система управління освітньою установою може базуватися на впровадженні консервативних способів керівництва і більш інноваційні методи.

Реалізувати основні положення державної політики розвитку ресурсного потенціалу галузі освіти можуть інститути, які відповідають за виконання і дотримання всіх норм і правил формування ресурсного забезпечення. Якісніше й ефективніше за все, коли в процесі управління навчальним закладом та освітньому процесі беруть участь одночасно три сторони: учні, колектив педагогів, батьківський комітет. У цьому випадку можливі корективи системи, які ґрунтуються на реальних потребах або можливості зацікавлених осіб.

Одним з основних елементів управління ресурсами муніципальних освітніх закладів, є грамотна сукупність дій, які спрямовані на цільові пріоритети. Завдання сфери управління: 1) організація системи і структури управління, оптимізація організації управлінської системи, ліквідація неефективних ланок в ній; 2) визначення посадових обов'язків та інструкцій

Нормативна фіксація всіх учасників управлінської діяльності; 3) структура підрозділів сфер діяльності установи, закріплення певного статусу за підрозділами системи управління; 4) планування складу і структури забезпечення інформацією, повнота і цілісність системи інформаційного забезпечення навчального закладу; 5) Система звітності станом освітньої системи, засоби збору інформації про стан системи освіти, опис методів освітніх процесів і збір відомостей про стан системи; 6) обробка і зберігання даних, створення ефективної і раціональної системи збору і зберігання даних; 7) доступ до інформації колективу освітнього закладу і повноваження щодо прийняття управлінських рішень, користування даними, оперативність отримання інформації і прийняття оптимальних рішень з управління освітнім процесом і навчальним закладом; 8) використання комп'ютерних систем і програм для зберігання і отримання інформації, технічне оснащення установи.

9 Розподіл об'єктів контролю, поділ сфер діяльності для більш ретельного контролю всіх сфер діяльності освітньої установи; 10) Планування та впровадження засобів контролю, організація ефективних параметрів контролю; 11) аналітична система, виявлення найбільш ефективних шляхів розвитку та контролю і усунення тупикових проектів і програм; 12) система гласності контролю за процесами, що відбуваються в системі управління, сповіщення педагогічного колективу, учасників освітнього процесу і батьків учнів про будь-які зміни в програмі освіти або структурі управління установою; 13) різноманітні заходи і програми, спрямовані на стимуляцію педагогічного складу, дружня творча атмосфера в педагогічному колективі, забезпечення професійного розвитку викладачів; 14) стимуляція діяльності учнів, розвиток в свідомість в учнів про нормативно-правових правилах, моральних якостей, розвиток творчих навичок, самостійності та ініціативи; 15) заохочення колективу установи, соціальний захист співробітників

Таким чином, в системі державного управління ресурсним потенціалом освітньої галузі потрібно особливу увагу приділити модернізації управління механізмами забезпечення якості освітніх процесів на всіх рівнях. Для цього

потрібно проводити періодичні звіти і аналізувати тенденції розвитку потенціалу освіти. Виключну роль відіграє правильний вибір пріоритетних ефективних програм і проектів покращення ресурсного забезпечення системи освіти. Необхідно коректувати і модернізувати стратегічні і тактичні системи ресурсного забезпечення освітніх установ. У вільному доступі викладацького колективу повинні бути всі необхідні дидактичні і методичні матеріали.

ВИСНОВКИ

Державна політика реформування ресурсного забезпечення освітньої галузі займає центральне місце в системі публічного адміністрування соціального розвитку країни. Розпочато системні трансформації ресурсного забезпечення сфери освіти на всіх рівнях, головною метою яких є зростання результативності і якосних характеристик освітніх процесів. Публічне управління ресурсним забезпеченням освітнього та інтелектуального розвитку особистості, формування системи духовних цінностей, потрібних для реалізації професійних компетентностей та формування громадянської позиції спрямоване на які забезпечення свідомого суспільного вибору. Спрямованість діяльності органів державної влади на відновлення ресурсного потенціалу сфери освіти забезпечить інтелектуальний, економічний, творчий, культурний рівень забезпечення надання освітніх послуг. Політика держави в сфері ресурсного забезпечення надання освітніх послуг може бути реалізована через:

1. Визначено проблеми модернізації нормативно-правового забезпечення механізмів управління ресурсним забезпеченням сфери освіти у відповідності до міжнародних стандартів якості. Обґрунтовано формування моделі державної політики розвитку ресурсного потенціалу освітньої галузі у відповідності до євроінтеграційних процесів, що базується на взаємодії державних інститутів влади, органів місцевого самоврядування, освітніх закладів, бізнесових структур, громадських організацій та ґрунтується на демократичних принципах управління. Визначено, що проблеми використання ресурсного потенціалу галузі освіти, повинні вирішуватись спільно суб'єктами публічного адміністрування освітою та інститутами громадянського суспільства.

2. Першочерговими завданнями модернізації ресурсного забезпечення вітчизняної освіти є відновлення кадрового, фінансового та матеріально-технічного потенціалу закладів освіти, які сьогодні не можуть забезпечити належну мотивацію до активізації науково-дослідницької та науково-технічної

діяльності. Основні напрями розвитку освіти в Україні обумовлені змінами і реформами, яких очікує українське суспільство. Зміни в суспільній свідомості, ставленні людства до освіти як такої, сприяють появі особистості, яка гуманістично орієнтована на парадигму освіти.

3. Ефективність державної політики розвитку ресурсного потенціалу надання освітніх послуг залежить від реалізації сукупності критеріїв, призначених для оцінки якісної і кількісної складових ресурсного забезпечення діяльності суб'єктів освітньої діяльності з надання освітніх послуг «замовникам» і «споживачам» на принципах демократії і партисипації.

4. Українській публічній владі на законодавчому рівні потрібно більше уваги приділити реформуванню ресурсного забезпечення освітніх процесів, модернізації науково-освітнього забезпечення, через розробку та реалізацію Концепції розвитку ресурсного потенціалу освіти і науки в Україні. Процеси трансформації системи використання реурсів освіти і науки України пов'язані з ефективністю діяльності державних інститутів.

5. Задача органів державної влади та місцевого самоврядування забезпечити структурні і якісні зміни розвитку ресурсного забезпечення, визначити пріоритети майбутніх інновацій науки та освіти, які будуть відповідати світовим та європейським стандартам. Державна політика у сфері освіти та науки повинна бути націлена на формування законодавчої бази єдиного освітньо-наукового простору, передбачати тісний зв'язок освіти, науки та реального сектору економіки.

6. Модернізація та осучаснення державного регулювання надання освітніх послуг у сфері вищої освіти, головне завдання сучасного публічного управління для забезпечення якості освіти на основі відповідності актуальним і перспективним потребам особистості, суспільства, держави та світу. При цьому, стратегічною метою державної політики у сфері вищої освіти має бути підвищення доступності якісної вищої освіти, що відповідає вимогам інноваційного розвитку економіки, сучасним потребам суспільства.

7. Регуляторна політика держави розвитку ресурсного потенціалу галузі освіти передбачає адаптацію до потреб сучасної людини, ринку з метою розв'язання назрілих соціально-економічних проблем. Власне, вища освіта й дасть змогу реалізувати особисті здібності майбутнього здобувача вищої освіти. Важливе місце у розвитку закладу вищої освіти в Україні займає підвищення якості вищої освіти через впровадження різних сучасних інформаційних технологій, які потребують належного державного фінансування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Андрущенко В. Роздуми про освіту: Статті, нариси, інтерв'ю. Київ: Знання України, 2010. 670 с.
2. Белова Л. О, Бульба В.Г., Поступна О.В. Стан і проблеми здійснення управління якістю освіти та освітньої діяльності в Україні: експертне оцінювання // Теорія та практика державного управління. 2018. Вип. 2. С. 8-17
3. Вербицька А. В. Удосконалення державної політики в сфері вищої освіти України в контексті інтеграції до Європейського освітньо-наукового простору: дис. ...канд. наук з державного управління : 25.00.02. Чернігів, 2017. 234 с.
4. Воевутко Н. Ю. Сучасні тенденції модернізації професійної підготовки вчителів в Україні. URL : http://seanewdim.com/uploads/3/2/1/3/3213611/voyevutko._n._yu._current_trends_of_modernization_of_teacher_training_in_ukraine.pdf
5. Гришук Ю. Розвиток сучасної вищої освіти в Україні: Євроінтеграційний контекст. Матеріали Всеукраїнської науковопрактичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»: Зб. наук. праць. Переяслав-Хмельницький, 2015. Вип. 17. 361 с.
6. Губерська Н. Л. Адміністративні процедури у сфері вищої освіти : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2016. 471 с.
7. Дмитришин М.В. Методологічні підходи до оцінки ефективності організаційно-фінансового механізму ВНЗ // Моделювання регіональної економіки. 2010. № 2. С. 218-227
8. Жилияєв І. Б., Ковтунець В. В., Сьомкін М. В. Вища освіта України: стан та проблеми. Київ: Науково-дослідний інститут інформатики і права Національної академії правових наук України, Інститут вищої освіти Національної академії педагогічних наук України, 2015. 96 с.

9. Заклади вищої освіти / державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/osv_rik/osv_u/vuz_u.html
10. Іванова С. Інновації в освіті та проблеми реформування системи вищої освіти в аспекті євроінтеграції України. Вісник Черкаського університету: педагогічні науки. 2016. № 1. С.43–49.
11. Кархут О. Я. Механізм правового регулювання суспільних відносин у сфері освіти: теоретико-правовий аспект: автореф. канд. юр. наук. , 2014. 24 с.
12. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
13. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. Київ: Грамота, 2005. 448 с.
14. Кристопчук Т. Є. Тенденції розвитку педагогічної освіти в країнах Європейського Союзу: дис. д-ра пед. наук: 13.00.04. Київ., 2014. 559 с.
15. Курко М. Н. Адміністративно-правове регулювання вищої освіти в Україні: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х., 2010. 40 с.
16. Кучеренко С. Ю. Стан, тенденції та проблеми розвитку освіти в Україні // Економічний вісник університету. 2018. Вип. 36(1). С. 51-59
17. Мартиненко С. Європейський простір вищої освіти: Тенденції розвитку та пріоритети. Освітологія. 2013. Вип. 2. С. 163–167.
18. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
19. Оболенська Т. Є. Маркетинг освітніх послуг : вітчизняний та зарубіжний досвід. Київ : КНЕУ, 2001. 208 с.
20. Попович Л. О. Аналіз сучасного стану фінансування закладів вищої освіти в Україні // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. 2018. Т. 23, Вип. 2. С. 37-42
21. Присвітла О. В. Домінанти розвитку вищої освіти в умовах глобального ринку освітніх послуг : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.02; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів, 2016. 21 с.

22. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
23. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. №2145-19. URL: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
24. Реформа освіти і науки / Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-osviti>
25. Семчук Ж. В. Забезпечення ефективної діяльності сфери освітніх послуг підприємств в умовах підвищеного ризику // Проблеми економіки. 2015. № 4. С. 234-239
26. Сисоєва С. Освітні реформи: освітологічний контекст. Освітологія. 2013. Вип. 2. С. 36–45.
27. Шинкарук В. Основні напрями модернізації структури вищої освіти України. URL: <http://www.mon.gov.ua>.
28. The legatum prosperity index™ 2018 / Creating the Pathways from Poverty to Prosperity. URL: <https://www.prosperity.com/globe/ukraine>
29. Середньостроковий план пріоритетних дій на 2017-2020 роки URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/programa-diyalnosti-uryadu/serednostrokovij-plan-prioritetnih-dij-uryadu-do-2020-roku-ta-plan-prioritetnih-dij-uryadu-na-2017-rik>